



Följ med och se

En kreativ bibelöversättarworkshop

Till dig som ledare

Info om upplägget:

- Möjligt att genomföra en vardagskväll på cirka två timmar med ungdomsgruppen.
- Finns tre olika bibelsammanhang att välja på.
- Möjligt att genomföra över tre gånger med samma grupp som en serie med tre olika bibelsammanhang.
- Kan göras digitalt.
- Materialet är förberett så att det går att skicka ut specifikt material till deltagarna.
- Efter avslutad workshop – har du frågor om materialet eller vill dela erfarenheter. kring detta, skicka gärna dessa till olof.brandt@bibeln.se.
- Efter avslutad workshop – blir deltagarna nyfikna på att läsa mer, lära mer eller bidra ytterligare i översättningsarbetet framöver? Alla kommentarer som kommer in på Pilotöversättningen tas till vara och förs vidare till översättarna. Ni kan vara med och påverkar framtidens bibelöversättning. Respons kan skickas till nt2026@bibeln.se.

Att förbereda:

1. Skumma igenom materialet.
2. Välj en av texterna och skriv ut den version du önskar använda, med frakturstil eller inte. Skriv ut översättningsprinciperna.
3. Lägg upp en tidsplan som passar gruppens utformning. (Är ni 4 personer kan ni exempelvis ge mer tid åt läsning och respons. Är ni 14 personer kan ni ge mer tid åt samtal och reflektion. Är ni 24 personer kan ni exempelvis ge tid åt grupparbete i smågrupper.)
4. Förbered att dela QR-koden till Google-formuläret där deltagarna själva kan fylla i sina upplevelser och tidigare erfarenheter.
5. Försök om möjligt att titta dig omkring i din församling, bygd och stad. Finns det en ungdomsgrupp från en annan kyrka eller församling i närheten som ni skulle kunna genomföra detta tillsammans med?

Samlingen i korthet

- Intro med hela gruppen 15 min
Vill du så kan du förbereda en egen inledning till passet, annars kan du läsa högt ur den inledning som ges exempel på nedan.
- YouTube-video (QR-kod i materialet) 3 min
- Gruppövning översätt texten
 - 1. Alla får titta på texten själva. 3 min
 - 2. Grupper om 3 personer får försöka tyda texten 10 min
 - 3. Skapa en modern variant av texten i grupperna. 20 min
 - 4. Läs upp texterna för varandra. 10 min
 - 5. Titta på tre andra översättningar (Bibel 2000, Piloten och Message) 10 min
- Fyll i tomma ord 10 min
- Respons 5 min
- Avslutande samtal 15 min

Materialet är skrivet av Olof Brandt och Amanda Carlshamre och är en del av Bibelsällskapets projekt NT2026. Det har tagit fram i samarbete med Sveriges kristna råd.

Att läsa högt för gruppen

Nya testamentet i Bibeln ska alltså översättas på nytt. Det händer inte särskilt ofta.

Genom alla tider har människor tolkat. Berättelser får liv genom att vi tolkar texter i vår tid idag. Spännande med texter är att vi människor tolkar dem olika, beroende på hur vi vuxit upp, var vi vuxit upp, kanske hur vår familj ser ut, och förmågan att också tänka sig in i en annan persons situation. Samtidigt

Det finns ord vi använder idag som förändrats över tid. Ett exempel kan vara ordet "grym", kanske betyder det för dig "häftigt!" eller "coolt" och kanske är du ganska van att säga "grymt bra!" eller "du är grym!". Om du frågar en vuxen vad ordet "grymt" betydde när denne växte upp ser hur du fort det ändå kan gå för ord att i det talade språket byta betydelse. Om någon beskrivs som "grym" i Bibeln är det en person som är elak, hänsynslös, kanske till och med bär på ondska.

I Bibeln finns också väldigt många vackra ord, och många av de ord vi använder idag kommer ursprungligen från Bibeln. Visste du exempelvis att ordet syndabock, som är den som får ta på sig skulden för vad andra gjort, kommer från Bibeln? På försoningsdagen lade översteprästen sina händer på en gets huvud och bekände hela folkets alla synder på bocken. Sen fördrevs den ut i öknen (3 Mos 16:20-22). Eller kanske har du tagit eller hört någon prata om att ta ett sabbatsår? I 3 Mos 25:2-4 står att även jorden ska få sin sabbatsvila. Människan får vila på sabbaten, var sjunde dag, medan jorden ska få ligga i träda vart sjunde år, sabbatsåret. Kanske har du sett Talang på TV? Ordet talang kommer också från Bibeln, från ordet talent. Fortsätt texten med hänvisning...

Vi utgår alltid från oss själva när vi läser, oavsett vad vi läser – om det är nyheter, bildtexter på Instagram eller Bibeln, därför är det viktigt att komma ihåg att ett ord inte är omodernt bara för att vi själva inte stött på det ännu.

Så välkomna med på denna resa mot en ny översättning av Nya testamentet!

Intro med hela gruppen

Samla hela gruppen och berätta kort om dagens samling. Du kan antingen använda det medskickade brevet eller göra ett eget intro.

YouTube-video

Spela upp videon som du hittar via QR-koden som en hälsning till hela gruppen.



Gruppövning översätt texten

Dela ut texten. Den finns i två versioner, välj den version du tror passar gruppen bäst. Kom ihåg att det ska vara en utmaning så gör det inte för enkelt. Båda texterna är från den snart 500 år gamla (första översättningen till svenska), där Nya testamentet kom 1526. Den ena är skriven med så kallad frakturstil (en version från 1703 (Göteborgs universitetsbibliotek) och den andra är omskriven med vanliga bokstäver.

Alla får titta på texten själva

Ge alla deltagaren ett par minuter ett försöka tyda texten själva. Det kommer troligen vara en uppgift som inte är helt lätt.

Försök tyda texten i smågrupper

Dela upp alla i grupper om ungefär 3 personer per grupp. Låt smågrupperna försöka tyda texten. De går gärna använda uppslagsböcker eller googla på enskilda ord. Det enda som inte är ok är att leta upp bibelstället i en annan översättning (be alla att vänta med det). Målet är inte att översätta riktigt än utan bara att försöka förstå vad det står i texten. Vad betyder enskilda ord? Ni som ledare kan välja att antingen gå runt och hjälpa eller att ta upp några saker som många fastnar på i storgrupp innan ni går vidare.

Skapa en modern variant av texten i grupperna

Nu kommer den stora uppgiften. Grupperna (om du vill kan du göra nya grupper här) ska nu var för sig försöka skapa en modern översättning av texten de har fått. Till sin hjälp har de några översättningsprinciper (se längre fram i dokumentet) som de ska följa. Principerna ska hjälpa så att texten inte blir för vild eller för gammalmodig. Läs gärna upp principerna och svara på eventuella frågor innan alla börjar jobba. Kom ihåg att det är ok att ändra meningsbyggnad och att använda moderna ord.

Läs upp texterna för varandra

Dags för den stora stunden. Nu får allas texter läsas upp. Beröm gärna texterna.

Titta på tre andra översättningar

Nu kan ni dela ut pappret med de tre översättningarna av samma text. Låt alla titta på de tre moderna översättningarna och jämföra med sin egen. Hade de gjort samma val? Hade de val de gillade bättre?

Om du behöver kan du presentera de tre översättningarna så här:

Bibel 2000: Den senaste stora bibelöversättningen, används som officiell översättning i till exempel Svenska kyrkan. Nya testamentet kom 1981 (40 år sedan). Översättningen hade som mål att vara en bred översättning för hela svenska folket.

The Message, på svenska: En översättning av en engelsk översättning som har mycket friare översättningsval och har som mål att ge läsaren en tolkning av bibeltexten in i nutiden. Tar inte lika stor hänsyn till grundtexten och kulturen för 2000 år sedan. The Message har inte versnummer på samma sätt som vanliga översättningar.

Pilotöversättningen: Bibelsällskapets prov inför den översättning som ska komma 2026. Målet är en översättning för hela svenska folket som passar bra i gudstjänster och för högläsning. Det är alltså en testballong som skickats upp för att se om den fungerar.

Respons

Vi som gjort detta material är superintresserade av vad ni tänkte om det ni gjort och också om ni kan vara intresserade av att vara med och forma framtidens bibelöversättning. Låt gärna alla gruppen fylla i det korta formuläret som ni når via QR-koden till höger.



Avslutande samtal

Avsluta sedan samlingen tillsammans på något sätt som passar er grupp. Andakt, samtal eller/och fika.

Principer för översättningen

Översättningen ska:

- vara på bra modern svenska och passa många. Till exempel inte bara för ungdomar.
- försöka ligga nära grundtexten (texten ni översätter från) och inte införa egna tolkningar
- vara medveten om att bibeltexten skrevs för 2000 år sedan, i ett annat land. Till exempel är vissa tankar helt främmande för en människor runt år 50 eKr.
- vara inkluderande och inte exkludera någon person/grupp i onödan.

Principer för översättningen

Översättningen ska:

- vara på bra modern svenska och passa många. Till exempel inte bara för ungdomar.
- försöka ligga nära grundtexten (texten ni översätter från) och inte införa egna tolkningar
- vara medveten om att bibeltexten skrevs för 2000 år sedan, i ett annat land. Till exempel är vissa tankar helt främmande för en människor runt år 50 eKr.
- vara inkluderande och inte exkludera någon person/grupp i onödan.

Principer för översättningen

Översättningen ska:

- vara på bra modern svenska och passa många. Till exempel inte bara för ungdomar.
- försöka ligga nära grundtexten (texten ni översätter från) och inte införa egna tolkningar
- vara medveten om att bibeltexten skrevs för 2000 år sedan, i ett annat land. Till exempel är vissa tankar helt främmande för en människor runt år 50 eKr.
- vara inkluderande och inte exkludera någon person/grupp i onödan.